

فضیلت و اعمال ماه شریف شعبان

مفاتیح الجنان
حاج شیخ عباس قمی

در فضیلت و اعمال ماه شعبان است بدانکه شعبان ماه بسیار شریفی است و منسوب است به حضرت سید انبیاء صلی الله علیه و آله و آن حضرت این ماه را روزه می داشت و وصل می کرد به ماه رمضان و می فرمود شعبان ماه من است هر که يك روز از ماه مرا روزه بدارد بهشت او را واجب شود و از حضرت صادق علیه السلام روایت است که چون ماه شعبان داخل می شد حضرت امام زین العابدین علیه السلام اصحاب خود را جمع می نمود و می فرمود ای گروه اصحاب من می دانید این چه ماهی است این ماه شعبان است و حضرت رسول صلی الله علیه و آله می فرمود شعبان ماه من است پس روزه بدارید در این ماه برای محبت پیغمبر خود و برای تقرب به سوی پروردگار خود بحق آن خدایی که جان علی بن الحسین به دست قدرت اوست سوگند یاد می کنم که از پدرم حسین بن علی علیه السلام شنیدم که فرمود شنیدم از امیرالمؤمنین علیه السلام که هر که روزه دارد شعبان را برای محبت پیغمبر خدا و تقرب بسوی خدا دوست دارد خدا او را و نزدیک گرداند او را به کرامت خود در روز قیامت و بهشت را برای او واجب گرداند و شیخ روایت کرده از صفوان جمال که گفت فرمود به من حضرت صادق علیه السلام که وادار کن کسانی را که در ناحیه و اطراف تو هستند بر روزه شعبان گفتم فدایت شوم مگر می بینی در فضیلت آن چیزی فرمود بلی بدرستی که رسول خدا صلی الله علیه و آله هرگاه می دید هلال شعبان را امر می فرمود منادی را که ندا می کرد در مدینه ای اهل مدینه من رسولم از جانب رسول خدا صلی الله علیه و آله بسوی شما می فرماید آگاه باشید بدرستی که شعبان ماه من است پس خدا رحمت کند کسی را که یاری کند مرا بر ماه من یعنی روزه بدارد آن را پس گفت حضرت صادق علیه السلام که امیرالمؤمنین علیه السلام می فرمود که فوت نشد از من روزه شعبان از زمانی که شنیدم منادی رسول خدا صلی الله علیه و آله ندا کرد در شعبان و فوت نخواهد شد از من تا مدتی که حیات دارم ان شاء الله تعالی پس می فرمود که روزه دو ماه که شعبان و رمضان باشد توبه و مغفرت است از خدا و روایت کرده اسماعیل بن عبد الخالق که گفت بودم نزد حضرت صادق علیه السلام که در میان آمد ذکر روزه شعبان حضرت فرمود که در فضیلت روزه شعبان چنین و چنان است حتی آنکه مردی مرتکب خون حرام می شود پس روزه می گیرد شعبان را نفع می بخشد او را و آمرزیده می شود و بدانکه اعمال این ماه شریف بر دو قسم است اعمال مشترکه و اعمال مختصه

اعمال مشترکه ماه شعبان

آن چند امر است:

اول هر روز هفتاد مرتبه بگوید اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَ اَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ

دوم هر روز هفتاد مرتبه بگوید اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ وَ در بعضی روایات الْحَيُّ الْقَيُّومُ پیش از الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ است

سوم تصدق کند در این ماه اگرچه به نصف دانه خرمایی باشد تا حق تعالی بدن او را برآتش جهنم حرام گرداند

چهارم در تمام این ماه هزار بار بگوید لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ که ثواب بسیار دارد از جمله آنکه عبادت هزار ساله در نامه عملش بنویسند

پنجم در هر پنجشنبه این ماه دو رکعت نماز کند در هر رکعت بعد از حمد صد مرتبه توحید و بعد از سلام صد بار صلوات بفرستد تا حق تعالی برآورد هر حاجتی که دارد از امر دین و دنیای خود و روزه اش نیز فضیلت دارد و روایت شده که در هر روز پنجشنبه ماه شعبان زینت می کنند آسمانها را پس ملائکه عرض می کنند خداوندایم روزه داران این روز را و دعای ایشان را مستجاب

گردان و در خبر نبوی است که هر که روز دوشنبه و پنجشنبه شعبان را روزه دارد حَقَّعَالی بیست حاجت ازجوانج دنیا و بیست حاجت ازحاجتهای آخرت او را برآورد ششم در این ماه صلوات بسیار فرستد

صلوات هر روز شعبان

هفتم در هر روز از شعبان در وقت زوال و در شب نیمه آن بخواند این صلوات مَرَوِّیه از حضرت امام زین العابدین علیه السلام را

مناجات شعبانیه

هشتم بخواند مناجات شعبانیه را

اعمال مَخْتَصَّه ماه شعبان

شب اوّل

نمازهای بسیار در اقبال ذکر شده از جمله دوازده رکعت به حمد و یازده مرتبه توحید

روز اوّل

روزه اش فضیلت بسیار دارد و از حضرت صادق علیه السلام روایت است که هر که روزه بگیرد روز اوّل شعبان را واجب شود برای او بهشت البته و سید بن طاوس ثواب بسیاری نقل کرده از حضرت رسول صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ که سه روز اول این ماه را روزه دارد و در شبهای آنها دو رکعت نماز کند در هر رکعت حمد يك مرتبه و توحید یازده مرتبه و بدانکه در تفسیر امام علیه السلام خبری در فضیلت شعبان و روز اوّل آن ذکر شده که فوائد بسیار در آن مندرجست و شیخ ما ثقة الاسلام نوری نورالله مَرَقَدَه آن خبر را ترجمه نموده و در آخر کتاب کلمه طیبه ذکر فرموده

روز سوّم

روز مبارکی است که شیخ در مصباح فرموده در این روز متولّد شد جناب حسین بن علی علیه السلام و بیرون آمد توقیع شریف به سوی قاسم بن علاء همدانی و کیلی حضرت امام حسن عسکری علیه السلام که مولای ما حسین علیه السلام متولد شد روز پنجشنبه سوم شعبان پس روزه بگیر آن روز را و این دعا را در آن روز بخوان:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْمَوْلُودِ فِي هَذَا الْيَوْمِ الْمَوْعُودِ بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ اسْتِهْلَالِهِ وَوِلادَتِهِ بِكَتْمِهِ السَّمَاءِ وَمَنْ فِيهَا وَالْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْهَا وَلَمَّا يُطَأُّ لَابْنَيْهَا قَتِيلِ الْعَبْرَةِ وَسَيِّدِ الْأُسْرَةِ الْمَمْدُودِ بِالنُّصْرَةِ يَوْمَ الْكُرَّةِ الْمُعَوَّضِ مِنْ قَتْلِهِ أَنَّ الْأئِمَّةَ مِنْ نَسْلِهِ وَالشِّفَاءَ فِي تُرْبَتِهِ وَالْفَوْزَ مَعَهُ فِي أَوْبَتِهِ وَالْأَوْصِيَاءَ مِنْ عَثْرَتِهِ بَعْدَ قَائِمِهِمْ وَغَيْبَتِهِ حَتَّى يُدْرِكُوا

الأوتار وَيَثَارُوا الثَّارَ وَيَرْضُوا الْجَبَّارَ وَيَكُونُوا خَيْرَ أَنْصَارِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ مَعَ اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ اللَّهُمَّ فَبِحَقِّهِمْ إِلَيْكَ أَتَوْسَلُّ وَأَسْتَلُّ سُؤ
 الِ مُقْتَرَفٍ مُعْتَرَفٍ مُسَيِّئٍ إِلَى نَفْسِهِ مِمَّا فَرَطَ فِي يَوْمِهِ وَأَمْسِهِ يَسْئَلُكَ
 الْعِصْمَةَ إِلَى مَحَلِّ رَمْسِهِ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَثْرَتِهِ وَاحْشُرْنَا فِي
 زُمْرَتِهِ وَبَوِّنَا مَعَهُ دَارَ الْكِرَامَةِ وَمَحَلَّ الْإِقَامَةِ اللَّهُمَّ وَكَمَا أَكْرَمْتَنَا
 بِمَعْرِفَتِهِ فَأَكْرَمْنَا بِزُلْفَتِهِ وَارْزُقْنَا مُرَافَقَتَهُ وَسَابِقَتَهُ وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يُسَلِّمُ
 لِأَمْرِهِ وَيَكْتُمُ الصَّلَاةَ عَلَيْهِ عِنْدَ ذِكْرِهِ وَعَلَى جَمِيعِ أَوْصِيَائِهِ وَأَهْلِ
 أَصْفِيَائِهِ الْمَمْدُودِينَ مِنْكَ بِالْعَدَدِ الْإِثْنَى عَشَرَ النُّجُومِ الزُّهْرِ وَالْحُجَجِ
 عَلَى جَمِيعِ الْبَشَرِ اللَّهُمَّ وَهَبْ لَنَا فِي هَذَا الْيَوْمِ خَيْرَ مَوْهَبَةٍ وَأَنْجِحْ لَنَا
 فِيهِ كُلَّ طَلِبَةٍ كَمَا وَهَبْتَ الْحُسَيْنَ لِمُحَمَّدٍ جَدِّهِ وَعَادَ فُطْرُسُ بِمَهْدِهِ فَحَنُّ
 عَائِدُونَ بِقَبْرِهِ مِنْ بَعْدِهِ نَشْهَدُ نُرَبِّتُهُ وَنَنْتَظِرُ أَوْبَتَهُ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

پس می خوانی بعد از این به دعای حسین علیه السلام و این آخر دعای آنحضرت است در روزی که
 بسیار شده بود دشمنان او یعنی روز عاشورا

شب سیزدهم

اول لیالی بیض است و کیفیت نماز امشب و دو شب بعد در ماه رجب گذشت

شب نیمه شعبان

شب بسیار مبارکی است از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایتست که از حضرت امام محمد
 باقر علیه السلام سؤ ال شد از فضل شب نیمه شعبان فرمود آن شب افضل شبها است بعد از لیلۃ القدر
 در آن شب عطا می فرماید خداوند به بندگان فضل خود را و می آمرزد ایشان را به من و کرم خویش پس
 سعی و کوشش کنید در تقرب جستن به سوی خدای تعالی در آن شب پس بدرستی که آن شبی است
 که خدا قسم یاد فرموده به ذات مقدس خود که دست خالی برنگرداند سائلی را از درگاه خود مادامی که
 سؤ ال نکند معصیت را و آن شب آن شبی است که قرار داده حق تعالی آن را از برای ما به مقابل آنکه
 قرار داده شب قدر را برای پیغمبر ماصلی الله علیه وآله پس کوشش کنید در دعا و ثنا بر خدای تعالی
 ((الخبیر)) و از جمله برکات این شب مبارک آنست که ولادت با سعادت حضرت سلطان عصر امام زمان
 ارواحنا له الفداء در سحر این شب سنه دو بیست و پنجاه و پنج در سر من رای واقع شده و باعث مزید
 شرافت این لیلۃ مبارکه شده و از برای این شب چند عملست:

اول غسل است که باعث تخفیف گناهان می شود

دوم احیاء این شب است به نماز و دعاء و استغفار چنانچه امام زین العابدین علیه السلام می کردند و در
 روایتست که هر که احیا دارد این شب را نمیرد دل او در روزی که دلها بمیرند

سوم زیارت حضرت امام حسین علیه السلام است که افضل اعمال این شب و باعث آمرزش
 گناهانست و هر که خواهد با او مصافحه کند روح صد و بیست و چهار هزار پیغمبر زیارت کند آن جناب را

در این شب و اقلّ زیارت آن حضرت آن است که به بامی برآید و به جانب راست و چپ نظر کند پس سر به جانب آسمان کند پس زیارت کند آن حضرت را به این کلمات:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا عَبْدِاللهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُاللهِ وَ بَرَكَاتُهُ

و هرکس در هر کجا باشد در هر وقت که آن حضرت را به این کیفیت زیارت کند امید است که ثواب حجّ و عمره برای او نوشته شود و ما زیارت مخصوصه این شب را در باب زیارات ذکر خواهیم نمود انشاءالله تعالی

چهارم خواندن زیارت امام زمان صلوات الله و سلامه علیه است

هفتم بخواند صلوات هر روز را که در وقت زوال می خواند

هشتم بخواند دعای کمیل را که ورودش در این شبست و در باب اول گذشت

نهم آنکه هر يك از سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللهُ اَكْبَرُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ را صد مرتبه بگوید تا خداوند تعالی گناهان گذشته او را بیامرزد و برآورد حاجتهای دنیا و آخرت او را

دهم شیخ در مصباح روایت کرده از ابوبحیی در ضمن خبری در فضیلت شب نیمه شعبان که گفت گفتم به مولای خودم حضرت صادق علیه السلام که بهترین دعاها در این شب کدام است فرمود هر گاه به جا آوردی نماز عشا را پس دو رکعت نمازگذار بخوان در رکعت اول حمد و سوره جحد که قل یا ایها الکافرون باشد و بخوان در رکعت دوم حمد و سوره توحید که قل هو الله احد است پس چون سلام دادی بگو سُبْحَانَ اللهِ سِی و سه مرتبه و اَلْحَمْدُ لِلَّهِ سِی و سه مرتبه و اللهُ اَكْبَرُ سِی و چهار مرتبه پس بگو:

پس به سجده می روی و می گوئی یا رَبِّ بیست مرتبه یا اللهُ هفت مرتبه لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ هفت مرتبه ما شاءَ اللهُ ده مرتبه لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ده مرتبه پس صلوات می فرستی بر پیغمبر و آل اوعلیهم السلام و می خواهی از خدا حاجت خود را پس قسم به خدا که اگر حاجت بخواهی بسبب این عمل به عدد قطرات باران هر آینه برساند به تو خداوند عزوجل آن حاجتها را بگرم عمیم وفضل جسیم خود

یازدهم شیخ طوسی و کفعمی فرموده اند که بخواند در این شب

و این دعائیست که در سحرها در عقب نماز شفع خوانده می شود

دوازدهم بخواند بعد از هر دو رکعت از نماز شب و شفع و بعد از دعاها و تر دعاهائی را که شیخ و سید نقل کرده اند

روز نیمه شعبان

عید مولود شریف امام دوازدهم مَوْلَانَا وَ اِمَامُنَا الْمَهْدِيُّ حضرت حجة بن الحسن صاحب الزمان صلوات الله علیه وعلی آباءه است و مستحب است زیارت آن حضرت علیه السلام در هر زمان و مکان و در هر جا و دعا برای تعجیل ظهور آن حضرت در هنگام زیارت و بخصوص تاءکید شده به زیارت آن حضرت در سرداب سامراء، و ظهور آن حضرت و فرمانروائیش مسلم است و او است که زمین را پر از عدل و داد کند چنانچه پر شده باشد از ستم و بیدادگری

دعای شب آخر شعبان و شب اول رمضان

از حضرت امام رضا علیه السلام منقولست که هر که سه روز از آخر ماه شعبان روزه بدارد و به ماه مبارک رمضان وصل کند حق تعالی ثواب روزه دو ماه متوالی برای او بنویسد .